

İKİNCİ DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRENİMİNDEKİ BAŞARI DÜZEYİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Selami AYDIN*

Özet: Bu araştırmanın amacı, ikinci bir dil olarak İngilizce öğrenimindeki başarı ile bazı değişkenler arasında ilişki olup olmadığını bulmaktır. 81 öğrencinin dil ve sözcük bilgileri ile konuşma, okuma ve yazma becerileri, dört test ile ölçülmüş, elde edilen bulgular ile cinsiyet, yaş, öğrenim türü, mezun olunan lise türü, daha önce hazırlık sınıfı okunup okunmadığı, programa geliş biçimi, ÖSS puanı, ilk veya tekrar durumu ve devamsızlık arasındaki ilişki istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Sonuçlar; kız öğrenciler, normal öğretimdeki katılımcılar, yabancı dil ağırlıklı lise mezunları, doğrudan geçişe göre programa katılanlar ile ilk defa hazırlık sınıfı okuyanların İngilizce öğrenmede daha başarılı olduklarını; yaş, ÖSS puanı ve devam durumunun başarı üzerinde olumlu ya da olumsuz bir etkisinin olmadığını göstermiştir.

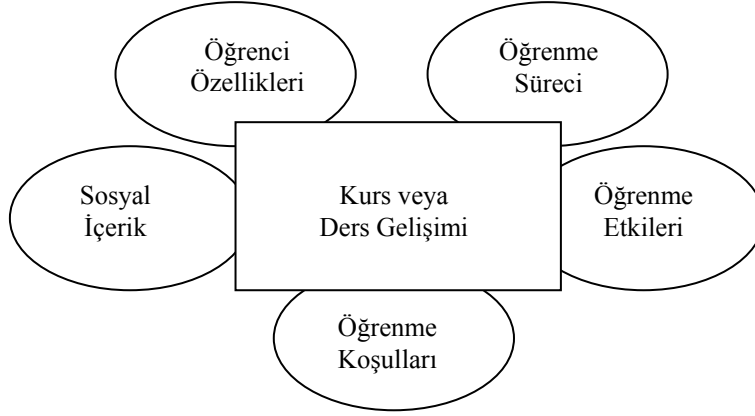
Anahtar Kelimeler: İkinci Dil Olarak İngilizce, başarı, değişkenler

I. Giriş

Yaşadığımız çağda, İngilizcenin ekonomik, sosyal, politik, sanatsal ve bilimsel alanlarda küresel olarak ortak bir dil olması, ülkemizde de İngilizcenin ikinci ya da yabancı bir dil olarak yoğun bir biçimde öğretilmesi sonucunu doğurmuştur. İngilizcenin ikinci bir dil olarak öğretilmesi sürecinde, genel hedef, İngilizce öğrenenlerin dilbilgisel ve iletişimsel yetileri kazanmalarını sağlamaktır. Böylece öğrencilere, İngilizcenin yapısı ve sözcük bilgisi ile hedef dilde dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin edindirilmesi hedeflenmektedir. Bu hedeflere ulaşılması, sadece *dil öğretimi* değil aynı zamanda bir beceri kazanma süreci olarak *ikinci dil öğrenimi* ve Ellis (2001:3) tarafından *insanların sınıf içinde ya da dışında ana dillerinden başka bir dili öğrenme biçimi* olarak tanımlanan *ikinci dil edinimi* ile yakından ilgilidir.

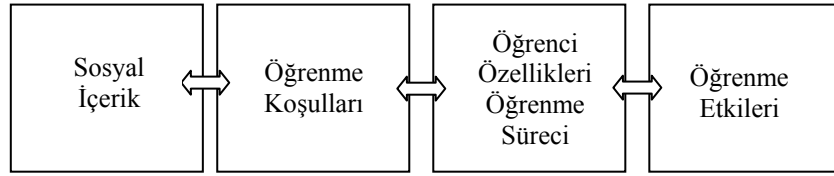
Bazı unsurların dil öğrenimindeki başarıyı olumlu ya da olumsuz olarak etkilemesi kaçınılmazdır. Dil öğrenimi etkileyen bu unsurlarla ilgili olarak, değişik öğrenim teorileri ve yaklaşımları içerisinde farklı görüşler ortaya konmaktadır (Stern, 1984). Conteh-Morgan'a (2002) göre dil öğrenmeyi etkileyen beş unsur, aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi öğrenci özellikleri, öğrenme süreci, sosyal içerik, öğrenme etkileri ve öğrenme koşullarıdır.

* Y.Doç.Dr., Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fak. Yabancı Diller Eğitimi ABD.

Şekil 1. Dil Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler (Conteh-Morgan, 2002)

Krashen'ın (1981) *Monitor Model*indeki özellikler de, yukarıdaki şekilde sunulan unsurlar ile eşleşmektedir. Bahsedilen özellikler aşağıdaki şekilde sunulmuştur:

Şekil 2. Dil Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler (Krashen, 1981)

Öğrenmeyi etkileyen bu unsurlar içerisinde sunulan öğrenci özellikleri; kişisel, sosyal ve tutumlara yönelik alanları kapsamaktadır. Bu özellikler, cinsiyet, yaş, önceki ve şu andaki eğitim deneyimleri, dildeki yeterlilik düzeyleri, eğitimde teknoloji kullanımı ve öğrenme isteklendirme gibi bir dizi değişkenleri içine alır. Öğrencilerin ikinci bir dil öğrenirken, taşıdıkları farklı bireysel özelliklere göre farklı yaklaşımlar sergiledikleri (Cotterall, 1999) dikkate alındığında, öğrenci özelliklerinin dil öğrenmedeki başarıyı olumlu ya da olumsuz bir biçimde etkilemesi kaçınılmazdır.

Bu araştırmanın yapılmasındaki amaç, İngilizceyi ikinci dil olarak öğrenen Türk öğrencilerin başarıları ile dil öğrenmeyi etkileyen beş faktör içerisinde bulunan öğrenci özellikleri ve bazı diğer değişkenler arasındaki ilişkiyi bulmaktır. Çalışmada, cinsiyet ve yaşın yanı sıra mezun olunan lise türü, daha önce hazırlık sınıfı okunup okunmaması, ÖSS puanları, ilk veya tekrar olarak hazırlık sınıfına katılma gibi önceki öğrenim deneyimlerini içeren unsurlar birer değişken olarak değerlendirilmiştir. Sıralananlara ek olarak,

öğrenim türü, öğrencilerin programa katılma biçimi ve derslere devam durumu da birer değişken olarak ele alınmıştır.

Özet olarak bu çalışma, ikinci dil olarak İngilizce öğrenenlerin başarı düzeyleri ile cinsiyet, yaş, öğrenim türü, mezun olunan lise türü, daha önce hazırlık sınıfı okunup okunmadığı, öğrencilerin programa geliş biçimi, ÖSS puanları, hazırlık sınıfına ilk veya tekrar olarak katılma ve devam durumları arasında ilişki olup olmadığını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

II. Yöntem

Örneklem grubu, Atatürk Üniversitesi, Erzurum Meslek Yüksekokulu, İktisadi ve İdari Programlar Bölümü, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı hazırlık sınıfında öğrenim gören 81 öğrencilerin oluşmaktadır. Grup içerisinde 50 (%61.7) erkek, 31 (%38.3) kız öğrenci bulunmakta ve aritmetik ortalaması 21.21 olarak hesaplanan katılımcıların yaşları aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi 18 – 26 arasında değişmektedir.

Tablo1. Deneklerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Yaş	F	%
18	1	1.2
19	8	9.9
20	25	30.9
21	19	23.5
22	13	16.0
23	6	7.4
24	2	2.5
25	5	6.2
26	2	2.5
Toplam	81	100

Aşağıdaki tabloda, öğrencilerin mezun oldukları lise türleri ile frekans ve yüzdeler sunulmuştur. 42'si (51.9) örgün (gündüz), 39'u (48.1) ikinci öğretime (gece) devam eden öğrencilerin mezun oldukları lise türleri dikkate alındığında, 52'sinin (%64.2) normal liselerden, 14'ünün de (17.3) Anadolu Otelcilik ve Turizm Liselerinden mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Dağılımı

Lise Türü	F	%
Normal	52	64.2
Anadolu Otelcilik ve Turizm	14	17.3
Yabancı Dil Ağırlıklı (Süper)	6	7.4
İmam Hatip	4	4.9
Ticaret Meslek	2	2.5
Anadolu	1	1.2
Çok Programlı	1	1.2
Endüstri Meslek	1	1.2
Toplam	81	100

Örneklem grubundaki öğrencilerin 23'ü (%28.4) lise döneminde İngilizce hazırlık sınıfı okumuş, ancak öğretim yılı başında yapılan İngilizce muafiyet sınavında başarılı olamadıkları ya da sınava katılmadıkları için hazırlık sınıfına yeniden devam etmişlerdir. Gruptaki 58 (%71.6) öğrenci lise öğrenimi sırasında hazırlık sınıfı okumamıştır. Öğrencilerin 68'i (%84.0) programa ÖSS – Eşit Ağırlıklı puanına göre yerleştirilirken, 13'ü (%16.0) Doğrudan Geçiş (METEB) projesi sonucu ilgili bölümde öğrenim hakkı kazanmıştır. Programa ÖSS – Eşit Ağırlık puanına göre katılan öğrencilerin ÖSS – Eşit Ağırlık puanlarının aritmetik ortalaması 269.01 ve standart sapması 13.82 olarak hesaplanmıştır. Programdaki 73 öğrenci (%90.1) 2004 yılında kayıt yaptırarak hazırlık sınıfında öğrenim görürken, sekizi (%9.9) bir önceki öğretim yılında devamsızlık nedeniyle başarısız sayılıp sınıfı tekrar eden öğrencilerdir. Katılımcılar, toplam 140 saatlik kurs boyunca ortalama 20.66 saat devamsızlık yapmışlardır.

Araştırmada kullanılan birinci veri toplama aracı, Doff ve Jones (2003) tarafından hazırlanmış olan dört adet testtir. Bu testlerin uygulanmasının nedeni, örneklem grubunun İngilizce öğrenme sürecinde Doff ve Jones (2003) tarafından hazırlanmış olan Language in Use (Beginner: Classroom Book, Self-study Workbook) adlı kurs kitabının kullanılmış olmasıdır. 24 ünitelerden oluşan kurs kitabı, 2004 – 2005 Öğretim Yılı Güz Yarıyılına kapsayan 14 hafta boyunca haftada 10 saat kullanılmış, her altı ünitenin sonunda ders kitabının içeriğine uygun olarak hazırlanmış olan gelişim ve başarı testleri öğrencilerin başarı ve gelişim düzeylerini belirlemek amacıyla uygulanmıştır. Uygulanan dört testin kapsadığı bilgi ve beceriler, test teknikleri ve madde sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. Test Edilen Bilgi – Beceriler, Test Teknikleri, Madde Sayıları ve Puanlar

Test edilen Bilgi ve/veya Beceri	Test Tekniđi	Madde Sayısı	Puan (Toplam=70)
Dil ve sözcük bilgisi	Çoktan seçmeli	10	10
Sözcük bilgisi	Eşleştirme	5	5
Konuşma	Çoktan seçmeli, boşluk doldurma	5	5
Konuşma	Eşleştirme	6	6
Dilbilgisi, sözcük bilgisi ve okuma	Çoktan seçmeli Cloze	7	7
Okuma	Çoktan seçmeli	8	8
Dilbilgisi, sözcük bilgisi ve okuma	Cloze	11	11
Yazma	Kısa paragraf	3	18

Uygulanan testlerin, puanlayıcı üstünlüğünü ortadan kaldıran nesnel puanlama yöntemi ile puanlandırılması nedeni ile puanlayıcı güvenilirliği tam olmakla birlikte, test güvenilirliğinin hesaplanması gerekmektedir. Bu amaçla, uygulanan her bir testin diğerleri ile arasındaki güvenilirlik katsayısı, maddeler arası ortalama katsayıya dayalı bir iç tutarlılık modeli olarak bilinen Alpha (Cronbach) modeline göre hesaplanmıştır.

İkinci veri toplama aracı, her bir öğrenciye ait değişkenlerin belirlendiği bir bilgi formudur. Bu formda öğrencilerden;

1. Cinsiyet,
2. Yaş,
3. Öğrenim türü (Normal ya da ikinci öğretimden hangisine kayıtlı olduğu),
4. Mezun olduđu lise türü,
5. Daha önce hazırlık sınıfı okuyup okumadığı,
6. Programa geliş biçimi (ÖSS veya doğrudan geçiş),
7. ÖSS puanı (Eşit ağırlıklı),
8. İlk veya tekrar olup olmadığı konusunda bilgiler istenmiştir. Ayrıca, ders devam çizelgeleri esas alınarak yarıyıl boyunca öğrencilerin kaç saat devamsızlık yaptıkları da belirlenmiştir.

Araştırmanın son adımı, toplanan verinin istatistik analizini kapsamaktadır. Bu amaçla araştırmaya katılan 81 öğrencinin bilgi formlarından elde edilen bilgiler ile uygulanan dört test arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu aşamada, deneklere ait demografik bilgilerin yanı sıra diğer değişkenlere ilişkin değerler, frekanslar ve yüzdelik dilimler halinde hesaplanmış, ardından aritmetik ortalama, standart sapma ve t-testi değerleri kullanılarak, değişkenler

ve test sonuçları arasındaki ilişki bulunmuştur. Bulgular, tablolar ve grafikler halinde sunulmuştur.

III. Bulgular

Araştırma sonucu elde edilen bulgular, *testlerin sonuçları ve güvenilirliği* ve *test sonuçları ile değişkenler arasındaki ilişki* olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.

A. Testlerin Sonuçları ve Güvenilirliği

Uygulanan testler, 70 puan üzerinden puanlandırılmış ve dört testin genel aritmetik ortalaması 40.34 olarak bulunmuştur. Her bir testin aritmetik ortalaması ve standart sapması aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4. Testlerin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Testler	N	Ortalama	Std. Sapma
1	69	44.94	13.10
2	81	45.51	13.54
3	80	37.13	12.84
4	81	33.80	11.35

Araştırmada veri toplama aracı kullanılan testlerin güvenilirlik düzeyini görmek amacıyla, Alpha (Cronbach) modeli kullanılarak her bir testin diğerleri ile arasındaki güvenilirlik katsayıları bulunmuştur. Bulunan güvenilirlik katsayılarının tamamının 0.5 değerinden büyük olması, aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi uygulanan dört testin güvenilir olduklarını göstermektedir.

Tablo 5. Testlerin Güvenilirlik Katsayıları

Testler	N	Alpha (Cronbach)
1 – 2	69	0.87
1 – 3	68	0.88
1 – 4	69	0.81
2 – 3	80	0.86
2 – 4	81	0.84
3 – 4	80	0.86

B. Test Sonuçları ile Değişkenler Arasındaki İlişki

İngilizceyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin başarı düzeyleri ve cinsiyetleri arasındaki ilişkiye ait bulgular dikkate alındığında, birinci testte erkek, diğer üç testte kız öğrencilerin daha başarılı oldukları görülmektedir. Aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi, birinci testte, erkek katılımcılar, kız öğrencilerden 0.88 puan daha fazla alırken, diğer 3 testte kız öğrenciler, erkek

deneklerden 4.51, 1.08 ve 3.30 fazla puan almışlardır. Bu sonuçlara göre kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları söylenebilir.

Tablo 6. Test Puanlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet		1. Test	2. Test	3. Test	4. Test
Kız	Ortalama	44.41	48.29	37.80	35.84
	Standart Sapma	11.67	10.69	11.24	9.63
	N	27	31	30	31
Erkek	Ortalama	45.29	43.78	36.72	32.54
	Standart Sapma	14.07	14.88	13.80	12.22
	N	42	50	50	50

Katılımcıların yaşları ve İngilizce öğrenmedeki başarıları arasındaki ilişkiyi görmek için yapılan t-testi sonuçlarına göre anlamlılık düzeyinin .05 değerinden dikkate değer bir biçimde yüksek olması, yaş ve başarı arasında bir ilişki olmadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Tablo 7. Yaş ve Test Puanları Arasındaki İlişki

Testler	N	Korelasyon	Anlamlılık Düzeyi
1	69	-.041	.738
2	81	-.098	.382
3	80	-.035	.759
4	81	-.049	.662

Tablo 8'deki bulgulara göre normal öğretime devam eden öğrenciler, ikinci öğretime katılanlardan daha başarılıdır. Testlerin aritmetik ortalamaları dikkate alındığında, gündüz öğretimindeki öğrencilerin ikinci öğretim programına devam edenlerden her bir testten sırası ile 4.32, 8.09, 6.2 ve 6.25 puan daha yüksek puanlar aldıkları görülmektedir.

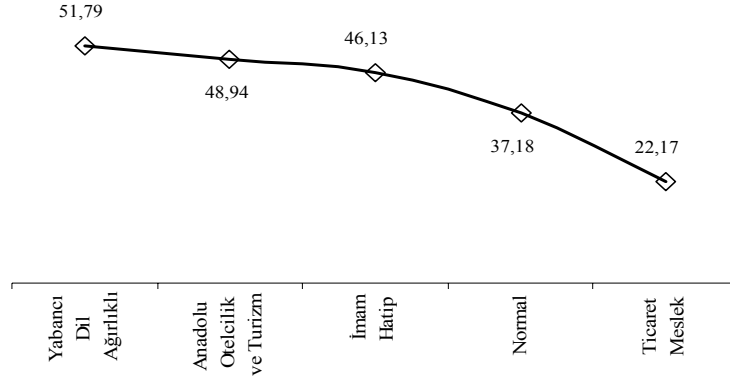
Tablo 8. Test Puanlarının Öğretim Türlerine Göre Dağılımı

Öğretim Türü		1. Test	2. Test	3. Test	4. Test
Örgün (Gündüz)	Ortalama	46.82	49.40	40.07	36.81
	Standart Sapma	12.28	12.72	11.24	10.40
	N	39	42	42	42
İkinci (Gece)	Ortalama	42.50	41.31	33.87	30.56
	Standart Sapma	13.92	13.28	13.83	11.56
	N	30	39	38	39

Tablo 9 ve Şekil 4, öğrencilerin mezun oldukları lise türleri ile başarıları arasındaki ilişkileri göstermektedir. Anadolu, Çok Programlı ve Endüstri Meslek Liselerinden her biri için birer katılımcının bulunması, istatistiksel olarak anlamlı olmadığı için değerlendirilmemiştir. Diğer lise türleri ve başarı arasındaki ilişki dikkate alındığında, Yabancı Dil Ağırlıklı lise mezunlarının en başarılı oldukları görülmektedir. Mezunlarının başarı sırasına göre diğer lise türleri, Anadolu Otelcilik ve Turizm, İmam Hatip, Normal ve Ticaret Meslek Liseleridir.

Tablo 9. Mezun Olunan Lise Türleri ve Test Puanları Arasındaki İlişki

Lise Türü		1. Test	2. Test	3. Test	4. Test
Normal	Ortalama	40.09	43.21	33.84	31.58
	Standart Sapma	11.59	12.43	11.08	9.50
	N	46	52	51	51
Anadolu Otelcilik ve Turizm	Ortalama	57.75	53.57	45.64	38.79
	Standart Sapma	5.50	12.09	11.22	12.16
	N	12	14	14	14
İmam Hatip	Ortalama	49.50	51.75	40.50	42.75
	Standart Sapma	15.72	10.37	40.50	42.75
	N	4	4	4	4
Yabancı Dil Ağırlıklı	Ortalama	60	53.50	49.83	43.83
	Standart Sapma	7.44	14.52	13.91	7.47
	N	4	6	6	6
Ticaret Meslek	Ortalama		25.50	26.00	15.00
	Standart Sapma		16.26	8.49	7.07
	N		2	2	2

Şekil 4. Mezun Olunan Lise Türlerine Göre Başarı Durumu

Öğrencilerin başarıları ile daha önce hazırlık sınıfı okuyup okumadıkları arasındaki ilişki Tablo 10’da gösterilmektedir. Bulgulara göre daha önce hazırlık sınıfı okumuş olan öğrenciler, diğerlerinden dikkate değer bir şekilde daha başarılıdır. Testlerin sonuçlarına göre, daha önce hazırlık sınıfı okumuş olanlar, okumamış olanlardan sırası ile 70 puanlık ölçekte 14.68, 7.07, 11.42 ve 7.32 puan daha yüksek puanlar almışlardır.

Tablo 10. Lisede Hazırlık Sınıfı Okuyan ve Okumayan Öğrencilerin Başarı Durumu

		1. Test	2. Test	3. Test	4. Test
Hazırlık Sınıfı Okumuş Olanlar	Ortalama	55.58	50.57	45.26	39.04
	Standart Sapma	10.93	16.48	11.89	11.56
	N	19	23	23	23
Hazırlık Sınıfı Okumamış Olanlar	Ortalama	40.90	43.50	33.84	31.72
	Standart Sapma	11.56	11.75	11.78	10.67
	N	50	58	57	58

Gruptaki katılımcıların hazırlık sınıfına geliş biçimleri dikkate alındığında, Doğrudan Geçiş (METEB) projesine bağlı olarak gelenlerin ÖSS – Eşit Ağırlık puanına göre yerleştirilenlerden dikkate değer bir biçimde başarılı oldukları görülmektedir. Tablo 11’de görüldüğü gibi, Doğrudan Geçiş (METEB) projesi çerçevesinde programa yerleştirilen öğrenciler, ÖSS – Eşit Ağırlık puanı ile gelenlere göre uygulanan testlerden sırası ile 15.5, 12.13, 11.97 ve 7.55 fazla puan almışlardır.

Tablo 11. Programa Geliş Biçimi ve Başarı Arasındaki İlişki

Geliş Biçimi		1. Test	2. Test	3. Test	4. Test
ÖSS Puanı ile	Ortalama	42.25	43.56	35.18	32.59
	Standart Sapma	12.64	13.37	12.45	10.77
	N	57	68	67	68
Doğrudan Geçiş ile (METEB)	Ortalama	57.75	55.69	47.15	40.14
	Standart Sapma	5.50	9.49	10.09	12.62
	N	12	13	13	13

Adayların ÖSS puanları ve başarıları arasındaki ilişkiye bakıldığında Tablo 12’de sunulduğu gibi, t-testi, sonuçlarına göre ÖSS puanları ve başarı arasında olumlu ve olumsuz açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Anlamlılık düzeyinin .05 değerinden önemli ölçüde yüksek olması, ÖSS puanları ve başarı arasında bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Tablo 12. ÖSS Puanı ve Başarı Arasındaki İlişki

Testler	N	Korelasyon	Anlamlılık Düzeyi
1	57	-.121	.368
2	68	.157	.202
3	67	.071	.568
4	68	.083	.502

Devamsızlık nedeni ile hazırlık sınıfına bir akademik yıl daha devam eden öğrenciler ile ilk defa katılanlar arasındaki puan farkları dikkate alındığında, tekrar öğrencilerin ilk öğrencilerden daha düşük puan aldıkları gözlenmektedir. Tablo 13’te sunulduğu gibi, testlerin sırasına göre tekrar öğrenciler ilk öğrencilerden 2.76, 7.91, 0.14 ve 5.46 daha düşük puanlar almışlardır.

Tablo 13. İlk ve Tekrar Öğrencilerin Başarı Durumları

		1. Test	2. Test	3. Test	4. Test
İlk	Ortalama	45.26	46.29	37.14	34.34
	Standart Sapma	12.44	12.53	12.99	12.25
	N	61	73	72	73
Tekrar	Ortalama	42.50	38.38	37.00	28.88
	Standart Sapma	18.37	20.37	12.20	11.78
	N	8	8	8	8

Öğrencilerin devamsızlık saatleri ve puanları arasındaki ilişki, Tablo 14’te gösterilmiştir. T-testi sonuçlarına göre, devamsızlık saatleri ile test puanları arasında olumlu ya da olumsuz bir ilişki bulunamamıştır. Anlamlılık düzeyinin

.05 değerinden yüksek olması, yaş ve başarı arasında bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Tablo 14. Devam Durumu Başarı Arasındaki İlişki

Testler	N	Korelasyon	Anlamlılık Düzeyi
1	69	.055	.654
2	81	-.102	.367
3	67	-.072	.528
4	68	-.178	.111

IV. Sonuçlar

İngilizceyi ikinci dil olarak öğrenenlerin başarı düzeyleri ile bazı değişkenler arasındaki ilişkinin değerlendirildiği bu çalışmada bulunan sonuçlar şöyle sıralanabilir: İngilizce öğrenmede kız öğrenciler, erkek katılımcılara göre daha başarılıdır. Bunun yanı sıra, öğrencilerin yaşları ve İngilizce öğrenmedeki başarıları arasında olumlu ya da olumsuz herhangi bir ilişki yoktur. Örgün (gündüz) öğretim programındaki öğrenciler, ikinci öğretime devam edenlere göre İngilizce öğrenmede daha başarılıdır. Yabancı Dil Ağırlıklı liselerden mezun olan öğrenciler, diğer liselerden mezun olanlara göre daha başarılıdır. Mezunlarının başarı sırasına göre diğer lise türleri, Anadolu Otelcilik ve Turizm, İmam Hatip, Normal liselerdir. Ticaret Meslek Liseleri mezunları, grup içindeki en başarısız öğrencilerdir. Doğrudan Geçiş (METEB) projesine bağlı olarak hazırlık sınıfına devam eden öğrenciler, İngilizce öğreniminde ÖSS – Eşit Ağırlık puanına göre yerleştirilenlerden daha başarılıdır. ÖSS – Eşit Ağırlık puanına göre programa kayıt yaptırmış olan öğrencilerin ÖSS puanları ile İngilizce öğrenimindeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Hazırlık sınıfına ilk defa katılan öğrenciler, sınıfı tekrar eden öğrencilere göre İngilizce öğrenmede daha başarılıdır. Son olarak, öğrencilerin devamsızlık saatleri ve İngilizce öğrenmedeki başarıları arasında olumlu veya olumsuz bir paralellik bulunmamaktadır.

Bulunan bu sonuçları şu şekilde yorumlanabilir: İkinci dil öğreniminde cinsiyet ve dil arasındaki ilişkinin, dili öğrenme ve kullanmadaki farklılıklara dayandırılması (Kubota, 2003) biçimindeki düşünceye dayanarak, araştırmada, kız öğrencilerin erkeklerden daha başarılı olmaları, örneklem grubundaki kız deneklerin İngilizce öğrenme ve kullanmaya yönelik olarak olumlu tutum sergiledikleri sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Yaşın dil öğrenmede başarıya etkisi hakkındaki çalışmalar, daha çok dil ediniminde *kritik dönem* üzerinde yoğunlaşmıştır (Silverberg ve Samuel, 2004). Bir başka ifade ile örneklem grubu yetişkin öğrencilerden oluşmaktadır ve başlangıç düzeyindeki yetişkin öğrencilerin, dil öğrenmedeki algılama ve başarıda diğer yaş gruplarına göre daha başarılı oldukları bilinmektedir (Harmer, 1991). Normal öğretim

programındaki öğrencilerin, ikinci öğretime devam edenlere göre İngilizce öğrenmede daha başarılı olmaları, Harmer'ın (1991:251) “öğrencilerin tutumu, sıklıkla dersin yapıldığı zaman ile bağlantılıdır” biçimindeki görüşü ile açıklanabilir. Böylece ikinci öğretim öğrencilerinin günün bitiminde, yorgun bir biçimde öğrenmeye etkinliklerine katılmaları başarıyı düşüren bir etken olarak düşünülebilir. Adayların geçmiş dil öğrenim deneyimleri dikkate alındığında, mezun olunan lise türleri, hazırlık sınıfı olan ve olmayan biçiminde sınıflandırılabilir. Bu sınıflamaya göre, lise öğrenimlerinde İngilizce hazırlık sınıfı okuyan öğrenciler, hazırlık sınıfı okumayanlara göre dikkate değer ölçüde başarılıdır. Daha geniş bir bakış açısı ile öğrencilerin *eğitim geçmişleri* ve *bilgi düzeyleri* başarıda önemli birer etkidir (Harmer, 1991). İmam – Hatip Lisesi mezunlarının Normal Lise ve benzer meslek lisesi statüsünde olan Ticaret Meslek Lisesi mezunlarından önemli ölçüde daha başarılı olmaları da, bilgi düzeyinden çok, lise öğrenimlerinde Arapça öğreniminin yoğunluğuna dayalı eğitim geçmişi ile açıklanabilir. Doğrudan Geçiş (METEB) projesine bağlı olarak hazırlık sınıfına katılan öğrencilerin İngilizce öğreniminde ÖSS puanı ile programa katılan öğrencilerinden daha başarılı olmalarının nedeni, Doğrudan Geçiş (METEB) programı gereğince öğrenci kaynağının Anadolu Otelcilik ve Turizm Lisesi mezunlarından oluşmasıdır. Bu durum, Harmer (1991) tarafından vurgulanan *eğitim geçmişi* ve *bilgi düzeyinin* dil öğrenmedeki başarı üzerindeki olumlu etkisini doğrulamakta, aynı zamanda, Doğrudan Geçiş (METEB) projesinin, Turizm ve Otel İşletmeciliği programına katılan öğrencilerin dil öğrenimi açısından olumlu katkı sağladığını göstermektedir. ÖSS – Eşit Ağırlık puanına göre programa kayıt yaptırmış olan öğrencilerin ÖSS puanları ile İngilizce öğrenimindeki başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin olmaması, ÖSS puanlarının İngilizce öğrenmede bir değişken olmadığını göstermektedir. Bir başka ifade ile bir sıralama, yeterlilik ve lise müfredatına bağlı bir başarı testi olan ÖSS sonuçları ile ikinci dil olarak İngilizce öğrenmede başarı ya da başarısızlık arasında herhangi bir bağlantı bulunmamaktadır. Hazırlık sınıfına devamsızlıktan dolayı tekrar katılan öğrencilerin, dil öğreniminde ilk defa sınıfa katılanlar kadar başarılı olmamaları, tekrar öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye karşı isteklendirme, tutum ve ilgi açısından olumsuzluk içinde oldukları sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Sınıf tekrarının dil öğrenmedeki geçmiş deneyime rağmen isteklendirme, tutum ve ilgiyi azaltması, sınıfın tekrarlanmasının ne ölçüde sağlıklı olduğunun tartışılmasını gerekli kılmaktadır. Son olarak, 140 saatlik kurs içerisinde, örneklem grubundaki öğrencilerin, derslerin ortalama %16'lık dilimine devam etmemesi, başarıyı olumlu ya da olumsuz bir biçimde etkilememektedir. Bu durum, devamsızlık saatlerinin düşük olması ile açıklanabilir.

Araştırmada, bazı sınırlamalardan bahsedilebilir. Öncelikle, bu çalışma, Atatürk Üniversitesi, Erzurum Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı, Hazırlık Sınıfı öğrencilerini kapsamıştır. Araştırmada ölçme aracı, Doff ve Jones (2003) tarafından hazırlanmış olan dört adet test ile

sınırlıdır. Bununla birlikte, araştırma, dil öğrenmede başarıyı etkileyen unsurlar içerisinde sadece öğrenci özelliklerini ve bazı diğer değişkenleri içine almaktadır. İleride yapılacak benzer araştırmaların, öğrenci özellikleri ile sınırlı kalmayıp, öğrenme süreci, sosyal içerik, öğrenme etkileri ve öğrenme koşullarının başarı üzerindeki etkileri üzerinde yoğunlaştırılması önerilmektedir.

Abstract: This research aimed to investigate the relationship between some variables and the achievements of English learners as a second language. Four tests were administered to determine the achievement of 81 participants in grammar and vocabulary knowledge, and speaking, reading and writing skills. After the tests were scored and analyzed statistically, the results were used to determine the relationship between the achievement and the variables. The findings showed that females, normal program students, the graduates of foreign language high schools, the participants of direct transition system and first year students are more successful. It was also found that age, the scores of university entrance exam, and regular or irregular attendance to the course have no effect on the achievement.

Key Words: English as a second language (ESL), achievement, variables

Kaynakça

- Conteh-Morgan, (2002). Connecting the Dots: Limited English Proficiency, Second Language Learning Theories, and Information Literacy Instruction. *The Journal of Academic Librarianship*.
- Cotterall, S. (1999). Key variable in language learning: What do learners believe about them?, *System*, 27.
- Doff, A, Jones C. (2003). Beginner Tests, **Language in Use**, Cambridge University Pres.
- , (2003). **Language in Use Classroom Book**, Cambridge University Pres.
- , (2003). **Language in Use Self-study Workbook**, Cambridge University Pres.
- Ellis, R. (2001). **Second Language Acquisition**, Oxford University Press, Sixth Impression, Oxford, England.
- Harmer, J. (1991). **The Practice of English Language Teaching**, Longman Group, UK.
- Krashen, S. D. (1987). **Second Language Acquisition and Second Language Learning**, Oxford University Press, Oxford, England.
- Kubota, R. (2003). New approaches to gender, class, and race in second language writing, *Journal of Second Language Writing*, 12.
- Silverberg, S. ve Samuel, A. G. (2004). The effect of age of second language acquisition on the representation and processing of second language words, *Journal of Memory and Language*, 51, 381- 398.
- Stern, H. H. (1984). **Fundamental Concepts of Language Teaching**, Oxford University Press, Sixth Impression, Oxford, England.